

Verslag bijeenkomst Voorkeursalternatief Dollarddijk

Datum: 2 juli 2026

Locatie: Moeke Breughel, Oostereinde 10, 9672 TC Winschoten

Notulist: Rob Nijholt (Sweco)

Startbijeenkomst Dollarddijk

Op 2 juli 2026 is voor de inwoners van het gebied een startbijeenkomst georganiseerd voor het project Versterking Dollarddijk. Een aankondiging en oproep hiervoor is gedaan in de regionale media. Belanghebbenden en belangstellenden konden zich hiervoor aanmelden bij het waterschap Hunze en Aa's. In verband met de Wet op de Privacy worden de namen van aanwezigen in dit verslag niet genoemd.

Doel startbijeenkomst

Het doel van de startbijeenkomst was om de omgeving te informeren over het concept-voorkeursalternatief voor de versterking van de Dollarddijk.

Dit verslag volgt zo veel mogelijk het programma van de avond.

1 Ontvangst en opening

Erik Jolink, projectmanager van de versterking van de Dollarddijk, licht de agenda van de avond toe en geeft het woord aan de portefeuillehouder van het Dagelijks Bestuur van het Waterschap Hunze en Aa's, Martijn van Mensvoort.

Martijn van Mensvoort, heet iedereen hartelijk welkom en geeft aan het fijn te vinden dat er zo veel betrokkenen aanwezig zijn. Hij benadrukt dat overheden, grondeigenaren en natuurorganisaties hebben bijgedragen aan de keuze voor een veilige en toekomstbestendige dijk. Daarbij is niet alleen gekeken naar waterveiligheid, maar ook naar andere thema's waaronder de omgeving, duurzaamheid, kosten en maatschappelijke meerwaarde. Vanavond wordt het voorkeursalternatief (VKA) gepresenteerd. De Dollarddijk ligt langs een uniek grensoverschrijdend natuurgebied, de Eems-Dollard. De versterking van de Dollarddijk maakt onderdeel uit van het Programma Meegroeierende Kust. Hierin worden vragen beantwoord over het gebruik van grondstoffen uit de regio, het land laten meegroeien met de zeespiegelstijging en het bieden van meerwaarde voor natuurherstel, circulariteit en een duurzaam systeem. Martijn benadrukt dat het belangrijk is dat er een dijk komt die niet alleen veilig is, maar ook past in het gebied.

2 Stand van zaken Verkenning Dollarddijk

André Truin, omgevingsmanager van de versterking van de Dollarddijk, licht kort toe dat de dijkversterking nodig is omdat de buitenbekleding, de hoogte en de binnenwaartse stabiliteit moeten worden aangepakt. In de Verkenning zijn de mogelijkheden voor de dijkversterking en de kleibron nader onderzocht. Op 22 januari jl. vond een dijkbijeenkomst plaats in het kader van de terinzagelegging van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) ten behoeve van de milieueffectrapportage (MER) waarin de te onderzoeken alternatieven voor de versterking van de Dollarddijk zijn vastgelegd. De milieueffecten van deze alternatieven zijn in beeld gebracht in de MER die mede is gebruikt voor de afweging van de alternatieven. Op dit moment bevinden we ons aan het eind van de Verkenning welke wordt afgesloten met de vaststelling van het VKA. Daarna volgt de Planuitwerkingsfase waarin het VKA nader wordt uitgewerkt. Het is nog onduidelijk hoe lang de uitvoering van de versterking precies gaat duren (8-12 jaar) maar dit wordt in de Planuitwerkingsfase verder onderzocht.

Op de publicatie van de NRD zijn een aantal zienswijzen binnengekomen waarin verschillende aandachtspunten naar voren kwamen. Zo werd vanuit het initiatief van Aa naar Zee gewezen op het belang van het nemen van geen-spijmaatregelen, en de mogelijkheid open wordt gehouden voor de open verbinding tussen de Westerwoldse Aa en de Eems-Dollard in de toekomst. Ook is in een zienswijze door het Groninger Landschap gevraagd te onderzoeken of de oude dijk bij Polder Breebaart kan worden hersteld zodat Polder Breebaart opengesteld kan worden aan de Eems-Dollard. Vanuit Duitsland is aangegeven dat de stukken ter kennisneming zijn ontvangen. Daarbij wordt aandacht gevraagd om ook milieu-invloeden op Duistland te betrekken en voor de verbinding met de dijk aan Duitse zijde. Het advies van de commissie MER staat op de website van het waterschap Hunze en Aa's. Ook zal in het MER worden aangegeven hoe onderzocht en gemonitord wordt wat de effecten zijn van het niet meer terugbrengen van baggerslib in zee door het te gaan aanlanden. De commissie MER vraagt in haar advies om aandacht te geven aan een onderzoek naar het idee voor Polder Breebaart, het onderzoek naar invloeden op het Duitse grondgebied en om rekening te houden met cumulatieve effecten van andere ontwikkelingen in de Waddenzee.

Ontwerpatelier Voorkeursalternatief (VKA) en vragen uit de werk- en adviesgroepen

Leden van de werkgroep procedures- en vergunningen en leden van de adviesgroep Dollarddijk waren aanwezig bij het ontwerpatelier dat op 22 april jl. is georganiseerd voorafgaand aan deze dijkbijeenkomst. Daarbij is gevraagd om bepaalde afwegingen voor het VKA nader te onderbouwen. Hier wordt in de Planuitwerking bij stilgestaan. Ook natuurcompensatie, de omgang met de petsloot, het voorkomen van overlast in het gebied en de omgang met broedvogels tijdens de uitvoering van de dijkversterking zijn besproken. Voor deze onderwerpen zijn nog niet alle antwoorden beschikbaar en deze worden tevens verder onderzocht in de Planuitwerking.

3 Toelichting Voorkeursalternatief en MER fase 1

Henk van Norel, technisch manager voor de versterking van de Dollarddijk, licht het VKA toe. Daarbij staan vier hoofdpunten centraal: de veiligheid, het ecologisch herstel, de toekomstbestendigheid en het beperken van ruimtebeslag. De veiligheid staat voorop: de dijk moet nu, later en tijdens de versterking veilig zijn. Het ecologisch herstel wordt nagestreefd door slib te onttrekken, waarmee de vertroebeling van de Eems-Dollard wordt verminderd. Uit de ervaringen met de Brede Groene Dijk is gebleken dat slib kan worden hergebruikt in het rijpen van klei, dat kan worden toegepast in het creëren van een veilige dijk. Het VKA moet daarnaast toekomstbestendig zijn. Een groene dijk past in het landschap van de Dollard en sluit beter aan bij een langetermijnvisie dan een asfaltdijk, die bij een volgende versterkingsronde weer moet worden afgebroken. Ook wordt ingezet op het beperken van het ruimtebeslag, zodat het insnoeren van de Waddenzee zoveel mogelijk wordt beperkt. Verder wordt gekeken naar manieren om overlast door vrachtwagens te verminderen, bijvoorbeeld door met leidingen voor de toevoer van slib te werken.

VKA en ontwerpkeuzes

Het te versterken gebied loopt van de Punt van Reide tot de Duitse grens bij Nieuwe Statenzijl. Er is rekening gehouden met stormomstandigheden en met wat nodig is om golfbelasting en waterstandsverhoging het hoofd te bieden. De golven komen uit het noordwesten en worden deels afgevangen door de Punt van Reide. De golfbelasting is daarom lager in het westelijk deel van de Dollard achter de Punt van Reide. In het oostelijke deel van het dijktracé, richting Nieuwe Statenzijl, is sprake van meer golfslag en een hogere waterstand omdat hier de golven minder worden beperkt door de Punt van Reide. Hier hebben de dijkenbouwers in het verleden al rekening mee gehouden. De huidige dijk bij Polder Breebaart ligt op ca. 7 meter NAP, terwijl Nieuwe Statenzijl op ca. 9 meter

ligt. Met het VKA voor de Versterking Dollarddijk willen we op een gelijke wijze voortbouwen op de bestaande dijk.

De helling van de dijk wordt aangepast op de golven. Een flauwe buitendijkse helling is beter om de golfslag op te vangen dan een steile helling. In het oostelijke deel van het dijktracé wordt dan ook gekozen voor een flauwere helling en een bredere dijk. De flauwe helling sluit aan bij de flauwe helling die ook in het Duitse deel aanwezig is. Op deze manier kan de veiligheid voor lange tijd worden gegarandeerd. Achter Punt van Reide kan worden volstaan met een steilere dijk, waarmee het buitendijks ruimtebeslag wordt beperkt.

Vorm van de dijk en keuze naar buiten of binnen

Er is onderzocht of de flauwe dijk naar buiten of naar binnen moet worden gelegd. Hiervoor is gekeken naar het profiel van de huidige dijk. In de jaren tachtig is de oude dijk versterkt met een zandkern, met daarover een dunne schil klei. De zandkern ligt aan de zeezijde en vormt een zwakke plek. Als het gras buitendijks bij een storm wordt weggeslagen, kan de zandkern worden blootgesteld aan de golven en eroderen. De meest eenvoudige manier om deze te beschermen is om de huidige opbouw van de dijk te laten liggen en een extra laag klei bovenop aan te brengen. Daarom wordt voor het grootste deel van de dijk gekozen voor een buitendijkse versterking.

De sloot aan de buitenteen van de dijk, de petsloot, zal daarbij worden gedempt. Het voornemen is om zo minimaal mogelijk de kwelder op te gaan, geen nieuwe petsloot te graven, maar een raster op de dijk te plaatsen. Er is ook onderzocht of het mogelijk is om de zandkern naar binnen te verplaatsen, maar dit blijkt zeer kostbaar en niet duurzaam. Bovendien ligt er achter de dijk voor een groot deel van het dijktracé een kanaal, waardoor de ruimte binnendijks beperkt is. Bij Johannes Kerkhovenpolder ligt een brede binnendijkse veeopvangstrook, wat wel mogelijkheden biedt om toch naar binnen te gaan. Om deze mogelijkheid te verkennen zal het gesprek met de grondeigenaar worden aangegaan. De binnendijkse verplaatsing staat zeker nog niet vast.

Polder Breebaart en compensatie

Met een zienswijze van het Groninger Landschap is het idee ingebracht om de oude dijk in het binnenland ten westen van Polder Breebaart te versterken. Het doel is om Polder Breebaart buitendijks te leggen en condities te creëren waarbij dit gebied wordt teruggeven aan de Dollard en in de toekomst mogelijk kan uitgroeien tot kwelder. Hiervoor wordt onderzocht hoe sterk de oude dijk is, hoe deze is opgebouwd en of versterking mogelijk is binnen de normen voor waterveiligheid. De oplossing voor dit dijktraject bij Polder Breebaart wordt nader onderzocht en biedt kansen voor compensatie van natuur die door bij het naar buiten gaan op trajecten bij de dijkversterking verloren gaat.

Petsloot

Het kwelderareaal dat met de verbreding van de dijk wordt ingenomen, moet worden gecompenseerd. Als de petsloot wordt teruggebracht, kost dat extra kwelderareaal. Voor de waterveiligheid is de petsloot niet vereist, maar voor ongewenste betreding en veekering speelt deze wel een rol. Met de beheerder is besproken dat ook een raster een oplossing kan bieden. Hoe dit raster er precies uit komt te zien, wordt bepaald in de Planuitwerking.

Slib, transport en kleidepots

Voor de dijkversterking wordt slib uit de monding van het zeehavenkanaal van Delfzijl hergebruikt. Het idee is dat dit slib wordt aangeland bij Punt van Reide. Vervolgens wordt het slib via pijpleidingen over de dijk verplaatst, waardoor voor dit grondverzet geen vrachtwagens nodig zijn

en de overlast in het gebied wordt beperkt. In Polder Breebaart ligt momenteel een kleidepot. Er wordt onderzocht of deze klei benut kan worden voor de dijkversterking. Vergelijkbaar ligt er ook een kleidepot bij Nieuwe Statenzijl, dat eveneens nader wordt onderzocht op bruikbaarheid voor de dijkversterking.

Rijpdijk

Het slib uit het zeehavenkanaal bij Delfszijl wordt toegepast in de versterking van de Dollarddijk volgens het principe van de Rijpdijk. Bij de rijpdijk wordt de dijk versterkt met dunne laagjes slib die met een pijpleiding wordt aangevoerd. Uit een eerdere proef is gebleken dat het principe van de Rijpdijk werkt om een veilige dijk aan te leggen op een duurzame manier die ook minder overlast veroorzaakt op de omgeving. Het voordeel is ook dat er minder landbouwareaal benodigd is voor het rijpen van klei ten opzichte van de eerder voorgenomen kleirijperijen.

MER fase 1

Klaas de Jong, Coördinator MER bij Antea Group, heeft op 22 januari de NRD toegelicht, waarin is vastgelegd welke alternatieven voor de dijkversterking zullen worden onderzocht. In het MER worden milieueffecten in beeld gebracht als verplicht onderdeel van de Omgevingswet en ter onderbouwing van het voorgelegde plan. Voor de Dollarddijk is het MER opgesplitst in twee fasen. In fase 1, aansluitend op de verkenning van de dijkversterking, worden alternatieven onderzocht om het VKA te onderbouwen. Parallel aan de Planuitwerking worden in fase 2 de milieueffecten van het VKA nader onderzocht en uitgewerkt.

In het MER fase 1 is per thema de huidige situatie in beeld gebracht en is onderzocht welke effecten de alternatieven kunnen hebben op het milieu. De keuze voor het VKA wordt hiermee onderbouwd en verrijkt. In het MER is ook een asfaltdijk meegenomen als referentiealternatief, omdat dit een reguliere manier van dijkversterken is. Dit vormt de basis waartegen de andere alternatieven worden afgezet en vergeleken. In het MER wordt gekeken naar tijdelijke en permanente effecten van de dijkversterking en de kleibron. Het MER is omvangrijk omdat elk thema en de bijbehorende aspecten op navolgbare wijze op effecten worden beoordeeld.

Onderscheidende thema's in het MER

Samenvattend zijn er drie thema's die onderscheidend zijn voor de afweging van de alternatieven die zijn beschouwd voor de versterking van de Dollarddijk. Ten eerste natuur: in het VKA wordt slib aan het systeem onttrokken. Onderzoek wijst uit dat dit op korte termijn, over een periode van tien jaar, positieve effecten op natuur kan hebben. Of dit op lange termijn zo blijft, is nog niet bekend en dit moet worden onderzocht in een monitoringsprogramma. Ten tweede soortenbescherming: bij toepassing van de rijpdijk kan dit effect hebben op broedvogels. Zo kan de kluut de rijpdijk als interessante broedlocatie gaan zien. Hier moet rekening mee worden gehouden door maatregelen te treffen die verstoring verminderen. Ten derde landbouw: de kwelder moet toegankelijk en veilig blijven voor vee buitendijks. Daarnaast wordt met de keuze voor de rijpdijk in plaats van kleirijperijen circa 250 hectare aan landbouwareaal bespaard die anders nodig zou zijn geweest voor kleirijping.

4 Doorkijk vervolg

In de tweede helft van dit jaar worden de ideeën voor Polder Breebaart verder onderzocht. Om deze ideeën verder te brengen, wordt eind dit jaar een nieuwe dijkbijeenkomst over Polder Breebaart

georganiseerd. Klaas de Jong vult aan dat Polder Breebaart overigens nu nog niet is meegenomen in het MER en dat dit gebeurt wanneer de ideeën verder zijn onderzocht en uitgewerkt.

5 Plenaire vragen

Naar aanleiding van de toelichting op het VKA worden de volgende vragen gesteld:

Vraag

We sturen met afvalwaterleidingen vervuiling richting dit gebied. Tegen deze lozingen wordt bezwaar gemaakt omdat het risico's bevat. Gaan we dit nu op het vaste land leggen ondanks dat dit verontreiniging kan leiden?

Antwoord

We kunnen het niet veroorloven om vervuild materiaal op de dijk te leggen. Binnen het Programma Meegroeiende Kust wordt deze vraag naar de veilige toepasbaarheid van slib daarom verder onderzocht.

Vraag

Als ik langs de dijk fiets zie ik palen voor de dijk staan, ik ben benieuwd waar deze voor dienen.

Antwoord

De palen in de Eems-Dollard zijn rijshouten dammen die zijn aangelegd binnen het project buitendijkse slibsedimentatie. Dit is een initiatief van Rijkswaterstaat om slib vast te leggen en vertroebeling van de Eems-Dollard tegen te gaan.

Vraag

Stel je gaat werken met slib op de dijk. Dit duurt jaren. Hoe wordt rekening gehouden met zeespiegelstijging tijdens de aanleg. Het kan zijn dat het slib wordt weggespoeld tijdens de aanleg.

Antwoord

De veiligheid tijdens uitvoering moet worden geborgd op hetzelfde veiligheidsniveau als de huidige dijk en het bestuur van het waterschap zal hier ook op toezien. We onderzoeken nog maatregelen, zoals een golfbreker, om de waterveiligheid tijdens de uitvoering te borgen. Ook is het belangrijk om de klei goed te verdichten voorafgaand aan het stormseizoen om deze steviger te maken voor stormen.

Vraag

Hoe groot is het gedeelte van de dijk dat als eerste wordt aangepakt?

Antwoord

De gehele dijk wordt in één keer aangepakt. Volgens het principe van de rijpdijk wordt de klei op het areaal van de dijk zelf gerijpt. Om voldoende klei te drogen is het gehele oppervlakte van de dijk nodig.

Vraag

Wordt alleen slib uit de haven van Delfzijl benut of ook op andere plekken?

Antwoord

Er wordt alleen gebruikt uit de haven van Delfzijl. Wel worden andere kleibronnen onderzocht die hiernaast ook een bijdrage kunnen leveren zoals de kleidepots bij Polder Breebaart en bij Nieuwe Statenzijl.

Vraag

Wat is de ervaring van het rijpen van klei op de dijk? Wanneer slib wordt aangevoerd is het een suspensie en het meeste water zakt wellicht naar de onderkant van de dijk. Is de laag homogeen van dikte?

Antwoord

U schetst hier een dilemma waar we mee werken. We willen het slib zo dik mogelijk aanbrengen op de dijk. Om het aan te voeren moet het echter ook vloeibaar zijn om het door de leidingen te kunnen vervoeren. Als je van boven naar beneden kijkt is de dikte afhankelijk van de helling van de dijk. De bedoeling is dat zich boven meer klei verzamelt dan beneden de helling. We willen onderzoeken hoe we dit kunnen optimaliseren.

Vraag

Is er onderzoek gedaan naar verzilting aan de binnenzijde?

Antwoord

Bij het demonstratieproject Brede Groene Dijk zijn metingen gedaan in het oppervlakte en grondwater bij de depots buitendijks. Hier is tijdelijk veel zilt slib buitendijks aangebracht zonder meetbare effecten binnendijks. De stroomrichting van het grondwater gaat vanuit de binnendijkse kwelsloot richting de dijk waardoor dit risico gering lijkt.

Vraag

We hebben vanuit de landbouw last van als de brandganzen wanneer deze binnendijks gaan foerageren. Kan er meer overlast van brandganzen worden verwacht tijdens de uitvoering van de dijkversterking?

Antwoord

Tijdens het demonstratieproject Brede Groene Dijk was deze zorg er ook. Er is daarom een meetnet ingericht waarbij drie jaar lang ganzenkeutels worden geteld. Uit deze monitoring is toen gebleken dat de ganzendruk niet toenam door de buitendijkse activiteiten.

Vraag

Waarom stonden er nevvossen bij de rijpdijk?

Antwoord

Deze stonden er om te voorkomen dat broedvogels gingen broeden op de rijpdijk. Dit heeft goed gewerkt.

6 Ruimte voor toelichting en informatie aan tafels

Na de pauze zijn twee tafels ingericht voor vragen en nadere toelichting vanuit techniek- en omgevingsaspecten.

7 Sluiting

De bijeenkomst is om 21.30 uur afgesloten waarna er nog ruimte is voor een informeel samenzijn onder genot van een gezamenlijk drankje.

Bijlage: Hand-out presentatie 2 juli

Versterking Dollarddijk

3^e Dijkbijeenkomst Juli 2026

Winschoten, donderdag 02 juli 2026

Programma

- 19.30 uur – Ontvangst en opening
- 19.40 uur – Stand van zaken Verkenning Dollarddijk
- 19.50 uur – Toelichting Voorkeursalternatief en MER fase 1
- 20.20 uur – Doorkijk naar het vervolg en vragen
- 20.30 uur – Pauze
- 20.45 uur – Ruimte voor verdere toelichting en informatie aan tafels
- 21.30 uur – Afsluiting

Huishoudelijk

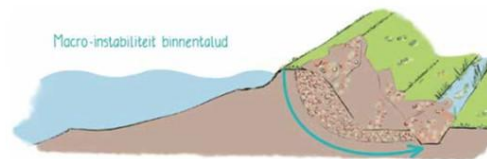
- Iemand bezwaar tegen het maken van foto's?
- Verslag van de avond wordt gemaakt en toegezonden.
(mits gegevens bekend)
- Gelegenheid tot vragen na de presentaties.

Opening Martijn van Mensvoort

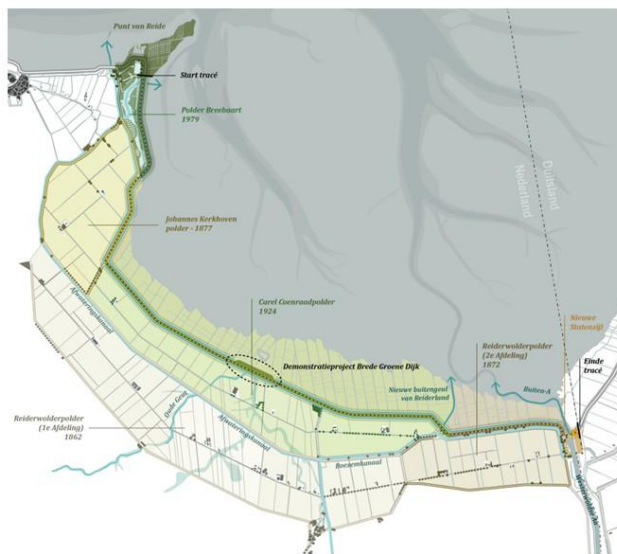
Dollarddijk tussen de Punt van Reide
en de grens met Duitsland

De Opgave Dollarddijk

- Bekleding aan de buitenzijde
- Hoogte van de kering
- Stabiliteit aan de binnenzijde

Stand van zaken Project Dollarddijk

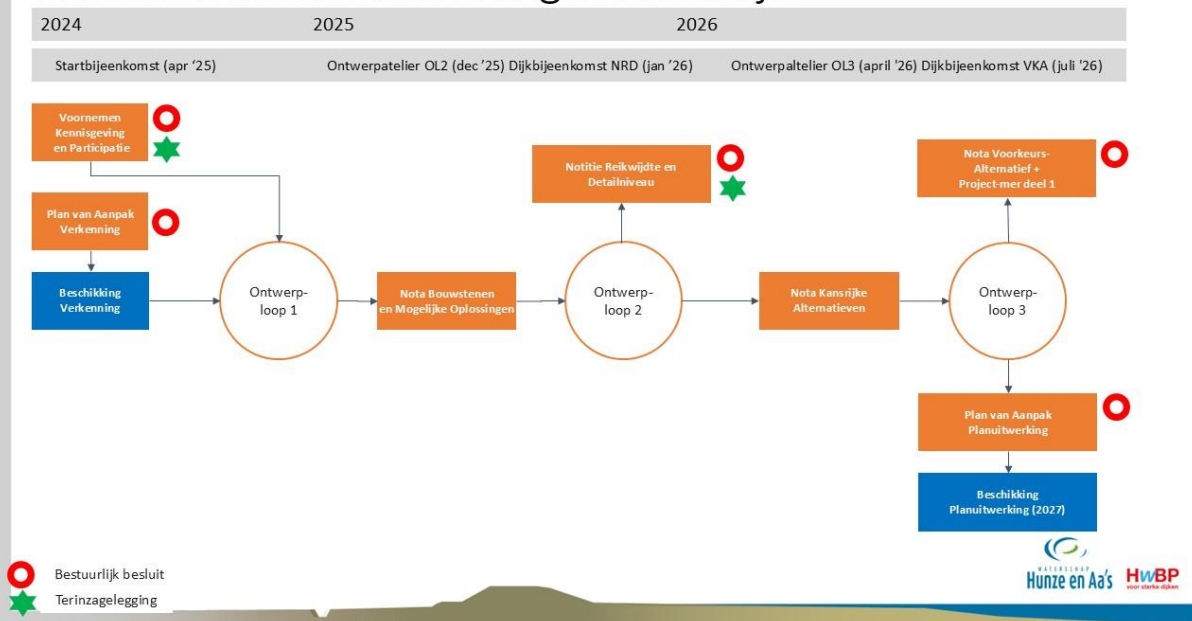

Verkenning: 2025-2026

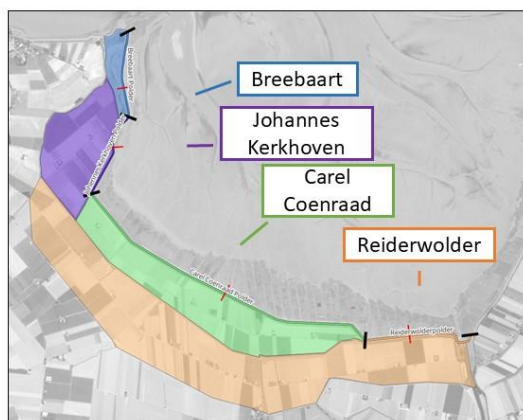
Planuitwerking: 2027-2028

Realisatie: 2029-2037

Processchema Verkenning Dollarddijk

Stand van zaken Verkenning Dollarddijk

- Dijkbijeenkomst (22 januari '26)
- **Terinzage NRD (21 januari – 4 maart '26)**
 - 6 ingebrachte zienswijzen
- **Advies Commissie mer (8 april '26)**
- Nota Kansrijke Alternatieven (april '26)
- **Ontwerpatelier OL3 'op naar een VKA (22 april '26)**
- Werkgroep procedures en vergunningen en Adviesgroep Dollarddijk (24 juni '26)
- nu: Dijkbijeenkomst (2 juli '26)

Ingekomen zienswijzen NRD

• Zienswijzen Nederland

- Stichting Landschap Oldambt / IVN Westerwolde – Oldambt: aandacht voor Van Aa naar Zee > concept meegroeierende kust, 'geen-spijt-maatregelen'.
- Stichting Het Groninger Landschap: aandacht voor mogelijk alternatief bij polder Breebaart > versterking oude zeedijk.

• Zienswijzen Duitsland

- 4 zienswijzen, vooral ter kennisname.
- NLWKN vraagt aandacht voor milieueffecten op Duits grondgebied.

Advies Commissie mer

• Advies Commissie mer → 8 april 2026 (highlights): ook op website

- Samenhang met Programma Meegroeierende Kust
- Effecten slib aanlanden
- Kwaliteit en effecten aan te brengen klei op de dijk
- Onderzoek alternatief Polder Breebaart
- Onderzoek grensoverschrijdende effecten Duitsland
- Cumulatieve effecten met andere procedures Waddenzee

Terugblik Ontwerpatelier 3 op 22 april 2026

- Zienswijzen NRD + Advies Commissie MER
- Verheldering Nota Kansrijke Alternatieven
- Afweging en onderbouwing binnen-/buitenwaarts
- Natuurcompensatie
- Beperken overlast naar het gebied
- Omgang met broedende vogels
- Functie van & Omgang met de petsloot

Afgesproken: **concept VKA** in de Werkgroep en Adviesgroep eind juni en een Dijkbijeenkomst begin juli 2026.

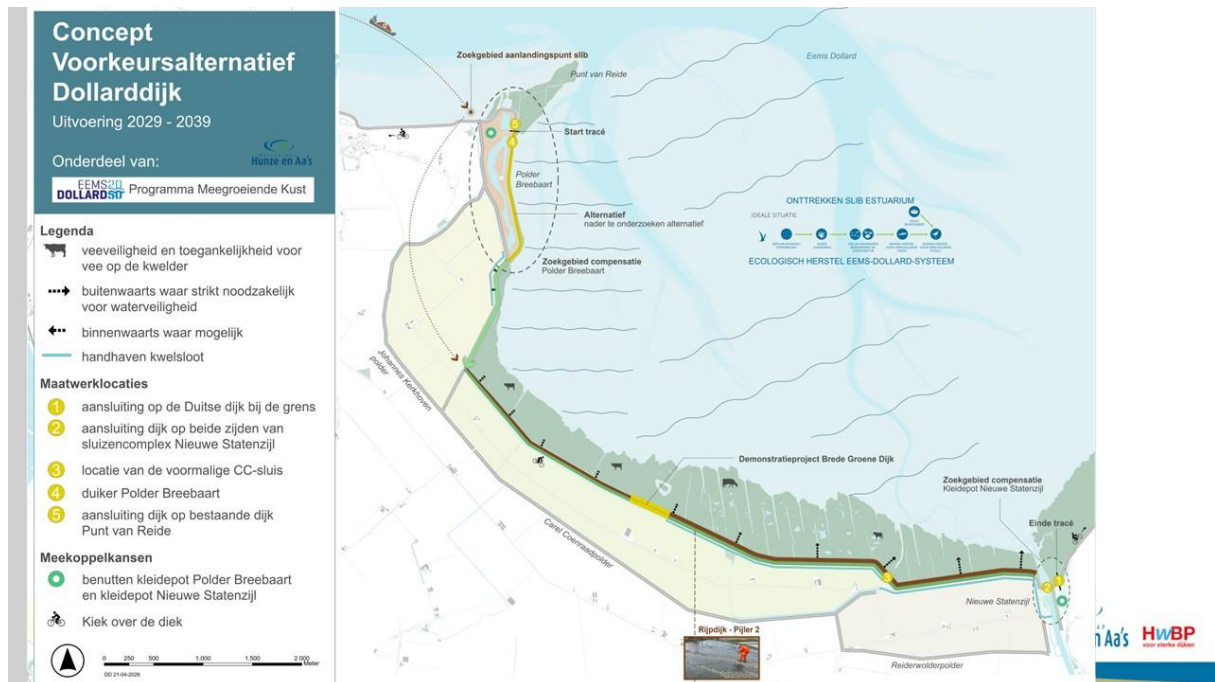
Programma

- 19.30 uur – Ontvangst en opening
- 19.40 uur – Stand van zaken Verkenning Dollarddijk
- 19.50 uur – Toelichting Voorkeursalternatief en MER fase 1
- 20.20 uur – Doorkijk naar het vervolg en vragen
- 20.30 uur – Pauze
- 20.45 uur – Ruimte voor verdere toelichting en informatie aan tafels
- 21.30 uur – Afsluiting

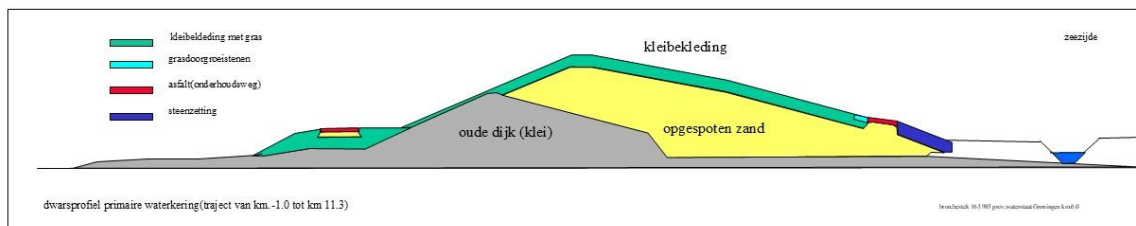
Voorkeursalternatief Dollarddijk

Leidende principes

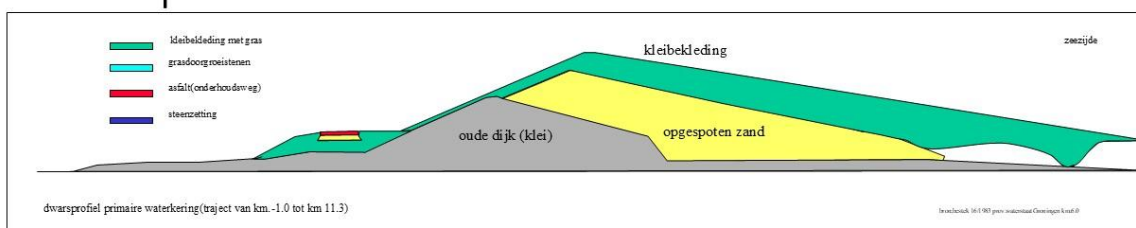
1. Veiligheid voorop!
2. Ecologisch herstel Eems-Dollard → onttrekken slib
3. Toekomstbestendig (Kustvisie)
4. Landschappelijke inpasbaarheid
5. Beperken ruimtebeslag N2000
6. Beperken overlast omgeving

Huidige dijk

Concept VKA: BGD

MER: MilieuEffectRapportage

- Verplicht instrument onder Omgevingswet
- Bedoeld om milieueffecten in beeld te brengen en af te wegen
- Helpt bij zoeken naar / onderbouwen van het beste ontwerp
- Bij HWBP-projecten:
 - MER fase 1 --> verkenning, onderbouwing bij VKA, kwalitatief
 - MER fase 2 --> planuitwerking, nader onderzoek binnen VKA, kwantitatief

MER: MilieuEffectRapportage

- Milieuthema's:
 - Natuur (o.a. Natura2000)
 - Landschap en erfgoed
 - Bodem
 - Water
 - Wonen, werken en leven
 - Duurzaamheid
- Per thema onderzoek naar huidige situatie en mogelijke milieueffecten

MER fase 1

- Onderzoek naar **alternatieven** (Breebaart volgt nog)
- Informatie als input voor Voorkeursalternatief (VKA)

	Pijler 1	Pijler 2
Alternatief 0 (Referentiealternatief)	Harde bekleding	Klei van elders
Alternatief 1:	Brede Groene Dijk met smalle kruin (met herverdeling zandkern)	Rijpdijk
Alternatief 2:	Groene Dijk met steil buitentalud en plaatselijk binnenwaartse asverschuiving	Kleirijperijen

Leefomgeving en Effecten (MER)

	Sterke dijk	Kleibron
Tijdelijke effecten	Hinder	- Tijdelijk ruimtebeslag (Rijpdijk, kleinijperij) - Neveneffecten (biodiversiteit)
Permanente effecten	- Permanente ruimtebeslag - Neveneffecten	Doorwerking keuze kleibron

Beoordeling op hoofdlijnen

- Rijpdijk scoort goed t.o.v. kleirijperij en klei van elders, bijvoorbeeld mbt:
 - Overlast tijdens aanleg (natuur en leefomgeving)
 - Geluid
 - Transport
 - Ruimtebeslag
- *Wel aandacht voor:*
 - Toegankelijkheid kwelder tijdens aanleg --> vee + onderhoud
 - Mogelijk uitspoeling slib op kwelder
- BGD en Groene Dijk
 - meer ruimtebeslag op kwelder dan harde dijk
 - Maar: veel duurzamer naar de toekomst toe

Inzichten uit MER richting VKA

- **Natuur**
 - Toepassen slib uit Eems-Dollard → positief effect op korte termijn, nader onderzoek binnen ED2050 naar effecten langere termijn
 - Ruimtebeslag buitendijkse uitbreiding → compensatie Natura 2000
 - Tijdens aanleg: soortenbescherming
- **Water**
 - KRW: mogelijk verlies areaal bij buitendijkse uitbreiding
 - Tijdelijke effecten voorkomen bij rijpdijk (o.a. uitspoeling slib op kwelder)
- **Landbouw**
 - Ruimtebeslag
 - Buitendijks: toegankelijkheid begraasde kwelders tijdens aanleg + vluchtplaatsen & overgangen voor veeveiligheid.
 - Binnendijks: veeopvangstroken
 - Rijpdijk vs. Kleirijperijen scheelt 250 ha

Programma

- 19.30 uur – Ontvangst en opening
- 19.40 uur – Stand van zaken Verkenning Dollarddijk
- 19.50 uur – Toelichting Voorkeursalternatief en MER fase 1
- 20.20 uur – Doorkijk naar het vervolg en vragen
- 20.30 uur – Pauze
- 20.45 uur – Ruimte voor verdere toelichting en informatie aan tafels
- 21.30 uur – Afsluiting

doorkijk naar het vervolg ...

- 2e helft 2026: Nader onderzoeken idee polder Breebaart
- November 2026: Werkgroep procedures en vergunningen + Adviesgroep Dollardijk
- December 2026: Dijkbijeenkomst VKA gehele Dollarddijk

Vragen ?

In gesprek en toelichting bij tafels

- Tafel 1: Techniek (Henk)
- Tafel 2: Omgeving (André)

Pauze

In gesprek en toelichting bij tafels

- Tafel 1: Techniek (Henk)
- Tafel 2: Omgeving (André)